

.

( )

( )

( )

.

.

.

:

.

ii

o I

o I

.

.

.

.

.

iii

.

.

.

iv

.

.

پی نوشت:

ا - و آن یازده شهر است حقوق دیوانش در عهد سلاجفه هشت صد و هشتاد هزار دینار بوده است و اکنون شصت و هفت تومان و شش هزار و پنصد دینار است، کرمان بکرمی منسوب است که هفتواد داشته و حکایت آن مشهور است پانزده شهرست و اکثر هوای معتدل دارد و حدودش تا مکران و مغازه که در آن حدود است و تا شبانکاره و عراق عجم و مغازه که مابین کرمان و قهستان است و دارالملکش شهر گواشیر، نزهة القلوب (ص ۱۳۹).

کرمان بفتح اول و سکون ثانی یا کرمان بکسر اول ولایت مشهور و ناحیه معمور بزرگیست که دارای شهرها و قرای وسیع و مهم و بین فارس و مکران و سجستان و خراسان واقع شده این ناحیه از اقلیم چهارم و طول آن نود و عرض آن سی درجه است .. کرمان از غلات و نخلستان و گله داری بی نیاز و از حیث فراوانی خرما و نعمت های دیگر شبیه بصره است، محمدبن احمدشاه بشاری گوید کرمان اقلیمی است که در او صاف مشاکل فارس و در اسباب مشابه بصره و در انواع مقارب خراسانست چه سواحل آن مجاور بر عمان و محصولات آن جامع سردسیری و گرمسیری می باشد، شهرهای مشهورش جیرفت و موقان و خبیص و بم و سیرجان و نرماشیر و بردسیر و غیره است. توتیا در آن بعمل آید و بجمیع بلاد حمل شود. اهالی آن اهل سنت و جماعت و خیر و صلاحند ... معجم البلدان.

ii - گواشیر از اقلیم سیم است طولش از جزایر خالدا ص ب لب و عرض از خط استوا کطنه در تاریخ کرمان آمده است که گشتاسف آنجا آتش ساخته بود پس اردشیر بابکان قلعه شهر ساخت و بردشیر خواند طالع عمارتش برج میزان و بهرام بن شاپور ذوالاکتاف بر آن عمارات افزود و در کتاب سمط العلیی آمده است که حجاج بن یوسف غضبان بین القبشیری را بفتح آن ولایت فرستاده بود او بحجاج نوشته بود «ماؤها و شل و ثمرها دقل لصها بطل ان قل الجیوش بها ضاعوا و ان کثرت جاعوا» آن سپاه را باز خواند و در عهد عمرعبدالعزیز بر دست صفوان فتح شد و بفرمان عمر عبدالعزیز درو مسجد جامع عتیق ساختند و امیر علی الیاس درو باغ شیرجانی ساخت که اکنون آن نیز عمارتست و قلعه کوه هم او ساخت و جامع تبریزی

توران‌شاه سلجوقی ساخت و در گواشیر از مزار اکابر اولیا شاه شجاع کرمانی است، نزهة القلوب (ص ۱۳۹ - ۱۴۰).

رجوع شود بحاشیه بردسیر.

iii - بم از اقلیم سیم است طولش از جزایر خالدات صب و عرض از خط استوا لحك گویند که گرم هفتواد انجا بترکد بدان سبب آنرا بم خوانند قلعه حصین دارد و هوایش از جیرفت خوشتر است و بگرمی مایل است، نزهة القلوب (ص ۱۴۰) و

بم بفتح اول و تشدید ثانی شهر مهم زیبایی از بلاد کرمانست، اهالی آن ساعی و بیشتر بیافتن منسوجات که شهرتی بسزا دارد مشغولند، شرب مردم آن از کاریزهاست چه انهار آن املاح مختلفه در خود محلول دارد، بم دارای باغات بسیار و بازارهای آذوقه مهم و میان این شهر و جیرفت يك منزل راهست ... معجم البلدان.

این حوقل گوید بم دارای سه مسجد بزرگست.

iv - نرماشیر از اقلیم سیم است طولش از جزایر خالدات صدك و عرض از خط استوا كط در تاریخ کرمان آمده است که اردشیر بابکان ساخت، نزهة القلوب (ص ۱۴۱).

نرماشیر شهر مشهوری است از اعیان بلاد کرمان و میان آن و بم فهرج هر يك يك منزل راه است ... معجم البلدان.

v - جیرفت از اقلیم سیم است طولش از جزایر خالدات صح و عرض از خط استوا كزن در تاریخ کرمان آمده است بوقت آنکه عبدالله عمرعبدالعزیز رضی الله عنهما فتح کرمان می‌کرد آن موضع پیشه بود و در او سیاع ضاری بود لشگر اسلام آنرا پاك کردند و دیه‌ها ساختند و هر يك (بقیه در ذیل صفحه ۲۵۱).